

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE POWSTANIA PRACOWNI RYSUNKU I DESIGNU w Publicznym Gimnazjum nr 15 im. Aleksego Rzewskiego w Łodzi

Pracownia rysunku i designu ma służyć rozwijaniu u młodych ludzi umiejętności analitycznej obserwacji otoczenia.

Każdy z nas nieustannie dokonuje obserwacji i oceny wszystkich zjawisk, które napotykamy w naszym życiu. Najczęściej wykorzystujemy w tym celu intuicję, która jest znakomitym narzędziem, jednak związana jest z naszymi osobistymi emocjami i dlatego nie pozwala nam dokonać, chłodnych obiektywnych spostrzeżeń. Na każdą rzecz, warto bowiem spojrzeć pod różnymi kątami.

Doświadczając świata, np. oglądając zjawiska natury, obiekty sztuki, architektury, designu, słuchając muzyki czy spożywając jakiś posiłek itp., jesteśmy w stanie stwierdzić, czy coś nam się podoba, czy nie. Jeśli odsuniemy na bok emocje, a włączymy refleksję i analizę, możemy dowiedzieć się dlaczego nasze odczucia są takie, a nie inne. Wnikliwa, uważna, analityczna i dociekliwa obserwacja pozwala opisać zjawiskowość naszego otoczenia oraz wytłumaczyć nasze emocje. Nasze odczucia możemy opisywać słowami, lecz także na inne sposoby, np. poprzez język sztuki.

Rysunek uważany jest za najbardziej pierwotną i osobistą formę komunikatu artystycznego – pomaga wyrażać emocje, służy do przedstawiania wstępnych koncepcji, projektów itd. W obecnych czasach traktowany jest jako oddzielna dziedzina sztuki. Idealnie nadaje się do rozwijania wrażliwości, umiejętności obserwacji i dedukcji w odniesieniu do otaczającego nas świata.

Zajęcia Pracowni rysunku wprowadzają uczniów w świat podstawowych zasad rysunku: od kompozycji, przez szkic, kończąc na studium rysunkowym. Program zajęć jest jednak elastyczny i opiera się przede wszystkim na korekcie, która nie blokuje indywidualnych starań uczniów, lecz tworzy w nich świadomość ekspresji artystycznej. Korekta odbywa się przez cały czas trwania ćwiczenia i jest dostosowana do indywidualnych możliwości i predyspozycji ucznia.

ĆWICZENIA

Wszystkie rysunki będą realizowane na papierze lub tekturze nie większej niż format B2 czyli 50 cm X 70 cm, każde z ćwiczeń powinno mieć określony czas na realizację nie mniejszy niż sześć (6) godzin.

1) Izolacja przedmiotu z przestrzeni.

- narysować dwa przedmioty wyizolowane z otaczającej je przestrzeni jednak uwzględniając w ich obrazowaniu wszystkie relacje z otoczenia wpływającego na ich charakter; jeden przedmiot powinien posiadać cechy charakterystyczne dla geometrii czyli np. sześcian (linie proste - twarde), drugi krzywe, obłe takie kuli w kuli, gruszce, (linie faliste – miękkie); każdy narysowany element musi być poprzedzony małym szkicem określającym rodzaj kompozycji i stosunek wielkości przedmiotu do formatu płaszczyzny. Zastosowanie waloru. Planowany rodzaj kompozycji – centralna. Kolor podkładu – biały.

2) Obrazowanie przestrzeni za pomocą różnicowania linearnego.

- narysować martwą naturę stosując jedynie linearny środek wyrazu uwzględniając proporcje wielkości przedmiotów martwej natury oraz przestrzeń określaną za pomocą tzw. perspektywy zbieżnej stosując jedną grubość linii; jeden z elementów całego zjawiska znajdujący się na pierwszym planie i zajmujący 2/5 kompozycji musi być scharakteryzowany liniami o różnej grubości i ekspresji. Planowany rodzaj kompozycji – zrównoważona. Kolor podkładu – biały.

3) Obrazowanie przestrzeni za pomocą szrafunku.

- na formacie B2, posługując się czernią i używając środków wyrazu takich jak szafunek (kreskowanie), linia (różna) wykonać studium wskazanego zjawiska (fragmentu scenografii) przywołując doświadczenia z poprzednich realizacji. Planowany rodzaj kompozycji – centralna, symetryczna. Kolor podkładu – biały.

4) Dwuplanowość.

- kolor światła na pierwszym planie jest kolorem cienia na drugim planie. Narzędzia potrzebne do realizacji ćwiczenia: czarna i biała pastel (czasem zwane świecowym) produkcji firmy Progresso KOH-I-NOR. Pierwszy plan i jakie elementy są do niego przyporządkowane organizuje twórca – rysowany tylko czernią; drugi plan i jakie elementy są do niego przyporządkowane organizuje twórca – rysowany tylko bielą. Planowany rodzaj kompozycji – dynamiczna lecz zrównoważona. . Kolor podkładu – ciemny ugier (kolor tzw. papieru pakowego).

5) Przemienność planów (sygnowanie kolejnych planów przestrzeni ornamentem graficznym – kodowanie przekazu i deszyfryzacja stworzonego, autorskiego metajęzyka).

- na podstawie obserwacji natury trzeba zorganizować układ przestrzenny, którego główną cechą jest wieloplanowość. Minimalna ilość pięciu planów (planów może być więcej) musi być zdefiniowana tak, aby każdy plan wyróżniał się niepowtarzalną definicją ornamentu. Następnie elementy kolejnych planów muszą być pokazane szeregowo – jeden za drugim czyli np. element znajdujący się na pierwszym planie zasłania część elementu umieszczonego na drugim itp. Przemienność planów musi być dodatkowo zaakcentowana obrazowaniem ornamentem tzw. miękkim i twardym, i też przemienne. Kolor podkładu – biały. Narzędzia potrzebne do wykonania zadania – czarny cienkopis, długopis, mazak itp.

6) Studium portretowe (popiersie) budowane światłem.

- na podstawie obserwacji natury (modela) trzeba narysować portret modela, którego otoczeniem są elementy architektoniczne, ujmując zastane zjawisko jedynie od strony światła. Przez wnikliwą obserwację należy określić proporcje twarzy modela a tym samym pokazać podobieństwo i charakter pozującego. Kolor podkładu – czarny. Narzędzia potrzebne do wykonania zadania – sucha, biała pastel.

7) Studium rzeźby gipsowej wykonane techniką sfumato.

- na podstawie wnikliwej obserwacji należy narysować gipsową, białą rzeźbę np. Wenus z Milo w otoczeniu białych elementów architektonicznych. Ze względu na bardzo subtelne, delikatne różnice walorowe, które są istotą opisanego zjawiska należy zastosować technikę sfumato. Kolor podkładu – biały. Narzędzia potrzebne do wykonania zadania – ołówek 2B, wiszory.

8) Studium postaci.

- na podstawie obserwacji natury (modela) trzeba narysować całą postać modela dbając o pokazanie jego proporcji, dynamiki układu pozy, materialności (ubranie, ciało, oczy, włosy, buty, otoczenie – drewno, szkło, metal itp.) wszystkich elementów zjawiska. Kolor podkładu – szary (zimny lub ciepły). Narzędzia potrzebne do realizacji ćwiczenia: czarna i biała pastel (czasem zwane świecowym) produkcji firmy Progresso KOH-I-NOR. Realizacja tego ćwiczenia polega na rysowaniu światła i cienia a kolor podkładu stanowi wartość pośrednią i nietykalną. Ze względu na dużą różnicę między światłem a cieniem właściwym będzie w czasie rysowania odnieść się do sztandarowej techniki chiaroscuro.